

Sərhədləri aşan güc

Bakıda keçirilən "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 12-ci və "Yaşıl Enerji" Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 4-cü iclası Azərbaycanın global enerji xəritəsindəki strateji rolunu bir daha təsdiq edir. Bu mötəbər tədbirlər sadəcə enerji layihələrinin müzakirəsi deyil, həm də Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş kimi mövqeyinin güclənməsi baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Bu kimi platformalar Azərbaycanın ənənəvi qaz ixracatçısı olmaqla yanaşı, bərpaolunan enerji sahəsində də regional liderə çevrilmək hədəflərini nümayiş etdirir.

Milli Məclisin deputatı Kamran Bayramov qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, "yaşıl enerji" gündəliyinin "Cənub qaz dəhlizi" kimi nəhəng bir layihə ilə paralel müzakirə olunması ölkəmizin global iqlim hədəflərinə sadiqliyini və gələcəyin "yaşıl iqtisadiyyat" modelinə inteqrasiyasını sürətləndirir: "Bu iclaslar, həmçinin beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi, yeni investisi-

yaların cəlb edilməsi və Xəzər dənizinin bərpaolunan enerji potensialının dünya bazarlarına çıxarılması üçün strateji bir yol xəritəsi rolunu oynayır. Azərbaycanın təşəbbüsü ilə yaradılan bu platforma on iki illik fəaliyyəti dövründə ən mürəkkəb regional ssenarilərdən belə uğurla keçərək, beynəlxalq enerji təhlükəsizliyinin mərkəzinə çevrilib. Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, illər öncə təməli qoyulan bu əməkdaşlıq bu gün tərəfdaş ölkələrin gündəlik həyatında birbaşa hiss olunan real nəticələrə söykənir. "Sonuncu dəfə bu auditoriya qarşısında çıxış edərkən bildirmişdim ki, biz 12 ölkəyə qaz tədarük edirik. Hazırda isə Azərbaycan qazının istehlakçısı olan ölkələrin sayı 16-ya çatıb. Bu göstərici üzrə Azərbaycan boru kəmərləri vasitəsilə qaz tədarük etdiyi ölkələrin sayına əsasən dünyada birinci yerdədir. Cari ildə "Azəri-Çıraq-Günəşli" yatağının dərin qaz laylarından hasilatın başlanmasını gözləyirik. Hasilatın ötən il başlanacağı gözlənilirdi, lakin bu, baş vermədi. Bununla belə, hasilatın məhz cari ildə başlanacağına əminik. İki-üç il ərzində "Abşeron" yatağının tammiqyaslı işlənmə mərhələsinin başlanmasını gözləyirik ki, bu da "Abşeron"dan qaz hasilatını üç dəfə artıracaq". Dövlət başçısı, həmçinin qeyd edib ki, "Ümid" yatağının ikinci mərhələsi üzrə qaz hasilatına başlanması da gözlənilir: "Təbii qazın əsas mənbəyi olan "Şahdəniz" yatağımızla bağlı olaraq deyə bilərəm ki, 2028-ci ildə "Şahdəniz"in yeni mərhələsi üzrə hasilatın başlanmasını gözləyirik. Qeyd olunan bütün hasilat profilləri maksimum istehsal səviyyəsində 10-15 milyard kubmetr həcmində əlavə qaz əldə etməyə imkan verəcək. Daha əvvəl qeyd etdiyim kimi, bunun üçün yeni bazarlara, mövcud boru kəməri sisteminin genişləndirilməsinə ehtiyac var və əlbəttə, qazpaylama şəbəkəmizin şaxələndirilməsi istiqamətində əlavə tədbirlərin görülməsi zəruridir".

Deputat deyib ki, qaz təchizatının Avropa hüduqlarından kənara çıxması Azərbaycanın həm istehsalçı, həm də humanist dövlət kimi mövqeyini gücləndirir. Xüsusilə Suriyaya başlanılan 1,5 milyard kubmetrlik qaz tədarükü bölgədəki elektrik enerjisi qıtlığının aradan qaldırılmasında mühüm rol oynayır. Bu addım təkcə bir ölkəyə elektrik enerjisi vermək deyil, həm də biznes fəaliyyətinin canlanmasına və insanların rifahına töhfədir. Çünki elektrik enerjisi olmadan inkişaf mümkün deyil. Şaxələndirmə həm istehlakçı, həm də bizim kimi istehsalçı ölkələr üçün həyati əhəmiyyət daşıyır.

K.Bayramovun sözlərinə görə, dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, Azərbaycanın gələcək enerji strategiyası ənənəvi resurslarla müasir texnologiyaların mükəmməl vəhdəti üzərində qurulur: "Ölkəmiz 2032-ci ilə qədər alternativ enerji mənbələrindən 6-8 qiqavat elektrik enerjisi əldə etməyi hədəfləyir ki, bu da həm ixrac imkanlarımızın genişlənməsi, həm də daxili qaz istehlakının səmərəli şəkildə əvəzlənməsi deməkdir. Bu nəhəng enerji potensialı artan iqtisadiyyatın, sənayenin və xüsusilə süni intellekt, data mərkəzləri kimi yüksək texnoloji sahələrin enerji ehtiyaclarını qarşılamaq üçün mühüm zəmin yaradır. Bu strateji hədəflərin reallaşmasında ABŞ ilə imzalanmış Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyası müstəsna rol oynayır. Dünyanın ən qüdrətli dövləti ilə enerji, süni intellekt və bağlılıq kimi sahələrdə qurulan bu tərəfdaşlıq Azərbaycanın planlarını daha real və əlçatan edir. Eyni zamanda işğaldan azad edilmiş ərazilərdə icra olunan hidroelektrik layihələri ölkənin enerji sisteminə artıq 307 meqavat güc qazandırır və yaxın illərdə bu rəqəmin ikiqat artırılması nəzərdə tutulur. Beləliklə, hidroenerji, günəş, külək və termal enerji mənbələrinin qaz resursları ilə birgə kombinasiyası Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyini sarsılmaz edir. Dövlət başçısı iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə və təmiz planet naminə atılan addımlarda pragmatizmin və realizmin vacibliyini xüsusi qeyd edir. Xəzər dənizinin dayazlaşması kimi fəsadlar iqlim məsələlərinə ciddi yanaşmağı tələb etsə də, mövcud realıqda qazıntı yanacağını tamamilə inkar etmək qeyri-mümkündür. Azərbaycanın 100 illik qaz ehtiyatı olduğu halda bərpaolunan enerjiyə milyardlarla investisiya yatırması ölkəmizin həm milli maraqlarını qoruduğunu, həm də global ekoloji məsuliyyətini yüksək səviyyədə dərk etdiyini nümayiş etdirir. Bu yanaşma, enerji keçidinin ideoloji xəyallarla deyil, pragmatik həll yolları ilə idarə olunmasının ən uğurlu nümunəsidir".

K.Bayramov əlavə edib ki, bu çoxşaxəli fəaliyyət həm ölkəmizin iqtisadi suverenliyini gücləndirir, həm də Avrasiyanın enerji təhlükəsizliyi sistemində Azərbaycanın imzasını silinməz edir.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"